

## „MOKYMASIS DARANT“. Ar tai neformalus praktinis mokymasis?

SELFY projektas gimė Jungtinėje karalystėje, kur „mokymasis darant“ bei praktinis mokymasis tiek aukštojo mokslo, tiek profesinio mokymo įstaigose tampa vis svarbesne ugdymo proceso dalimi.

Laikas bėga, ir netrukus prasidės mūsų edukacinė kelionė. Jos metu sieksime jaunus žmones aprūpinti būtinomis žiniomis, savybėmis, nuostatomis ir gebėjimais, kurie padės jiems tapti motyvuotais bei entuziastingais ir, svarbiausia, pajusti, jog jie gali būti lyderiais ir kurti ateitį.

Šiam tikslui pasiekti mes panaudosime neformalaus ugdymo principus.



Nuotrauka: Maisto gamavimo klasė „mokymasis darant“

Neformalus ugdymas, palyginus su formaliuoju ugdymu, yra labai plati ir neaiškiai apibrėžta sąvoka. Be to, neformalaus ugdymo principai skirtingai suprantami

įvairiose šalyse daugelyje jų formalusis ugdymas suprantamas kaip mokyklose arba universitetuose vykstantis procesas, kur yra nustatyta aiški mokymosi programa, taisyklės ir kur įgytas žinias patvirtina oficialūs dokumentai. Neformalus ugdymas vyksta už mokyklos arba universitetų ribų ir aprėpia daugelį sričių. Neformaliame ugdyme nėra griežtai nustatytos mokymosi programos, jis remiasi savanoriškumo pagrindais ir turi mažiau pripažinimo galimybių.

Vis dėlto, šiuo metu vyksta labai daug pokičių siekiant į formalaus ugdymo sistemą įtraukti neformalaus ugdymo elementų, pavyzdžiui, į save orientuotą mokymąsi. Norint lengviau ir geriau suprasti šių dviejų sistemų principus, reikia aiškiai apibrėžti skiriamuosius bruožus. Taigi neformalus ugdymas tai yra sistema už formalaus ugdymo ribų, kuri savyje apjungia įvairius išteklius, žmones, tikslus, įrankius ir metodus kuriant struktūruotą mokymosi procesą (M. Taylor).

Beieškant konsensuso, neformalus ugdymas galėtų būti apibrėžtas kaip planuotas mokymosi procesas, paremtas savanoriškais pagrindais, padedant kitų, o formalus ugdymas – tai struktūruotas mokymosi procesas, reguliuojamas kitų ir turintis tam tikrą pripažinimo formą.

Mūsų atveju, neformalus mokymasis tai – kasdieniniame mūsų gyvenime (namuose, gatvėje, kavinėje ir t.t.) vykstantis procesas, kuris yra neplanuotas ir dažnai nesąmoningas žvelgiant iš besimokančiojo pusės.

Šie trumpi apibrėžimai leidžia lengviau skirti šių mokymosi procesų skirtumus. Vis dėlto painiavos atsiranda, kuomet formalųjį ugdymą stengiamasi paversti neformalioju, naudojant vis daugiau neformalaus ugdymo metodų. Tačiau patarlė: „Vilkas, apsisiautęs avies kailiu, vis tiek kvėpuoja kaip vilkas" įrodo, jog mokymosi sistema nėra tas pats, kas mokymosi metodai. Labai svarbu suprasti šį skirtumą. Pavyzdžiui, kai kurie metodai labiau asocijuojasi su neformalioju ugdymu, tačiau jų negalime pašalinti ir iš formalios sistemos (pavyzdžiui, vaidmenų žaidimai). Taigi, kalbant apie metodus kyla klausimas, ar būtų teisinga teigti, jog nėra nei formalaus, nei neformalaus. Kita vertus, metodai, atitinkantys neformalaus ugdymo principus, turi:

- Remtis savanoriškumo pagrindais ir būti prieinami kiekvienam;
- Turėti organizuotą mokymosi procesą ir mokymosi tikslus;
- Remtis dalyvių poreikiais;
- Keistis, remiantis grupės dinamikos procesu;
- Neįtraukti išorinio vertintojo.

### SUTINKATE AR NE?

Ką manote apie šiuos teiginius:

- Kariuomenėje naudojami neformalus ugdymo metodai gali būti vertinami kaip neformalus mokymasis;
- Kitos kalbos mokymasis Bendrijos centre yra neformalus ugdymas;
- SELFY projektas, kuriame jūs dalyvausite, yra formalus ugdymas.

Dėl išsamesnės informacijos kviečiame apsilankyti šiose internetinės svetainės:

- **Website:** [www.selfyproject.eu](http://www.selfyproject.eu)
- **Facebook:** <https://www.facebook.com/SELFY4EU>
- **Twitter:** [@Selfy4All](https://twitter.com/Selfy4All)
- **YouTube:** <https://youtu.be/7rRA0zkYccg>
- **Previous newsletter:** <http://createsend.com/t/i-C160E3878D533F6D>